

VAXHOLMS
STAD

Hållbarhetsredovisning 2022

”Jämställdhet är mer än ett mål i sig. Det är en förutsättning för att möta utmaningarna kring fattigdomsbekämpning, skapa hållbar utveckling och gott uppbyggande av stater”
Kofi Annan FN

Innehåll

1.	Inledning	3
1.1	Varför hållbarhetsredovisa?	3
2.	Hållbarhetsåret 2022	3
2.1	Strategiskt övergripande hållbarhetsarbete	3
2.2	Nätverket Glokala Sverige	4
2.3	Beskrivning av arbetet under året och en bedömning hur vi ligger till	4
	Hälsa och välbefinnande, mål 3.....	5
	God utbildning för alla mål 4	6
	Jämställdhet, mål 5.....	7
	Hållbar energi för alla, mål 7	8
	Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, mål 8	9
	Minskad ojämlikhet, mål 10	10
	Hållbara städer och samhällen, mål 11	11
	Hållbar konsumtion och produktion, mål 12.....	12
	Bekämpa klimatförändringarna, mål 13.....	13
	Hav och marina resurser, mål 14.....	14
	Ekosystem och biologisk mångfald, mål 15.....	15
	Fredliga och inkluderande samhällen, mål 16.....	16
3.	Framåtblick 2023.....	17
4.	Indikatorer kopplat till de globala målen.....	17

”Förlusten av biologisk mångfald sker i det tysta och märks därför inte lika mycket som klimatförändringen. Men när vi väl lägger märke till det kan det redan vara försent.”

Cristiana Pasca Palmer, chef för FN-konventionen om biologisk mångfald

1. Inledning

Detta är Vaxholms stads hållbarhetsredovisning. Hållbarhetsarbetet är under ständig utveckling och vi arbetar hela tiden med förbättringar som skall leda till att det vi levererar är mer hållbart och stärker människors möjlighet att göra mera hållbara val. För att nå målen krävs en omställning av staden, samtidigt som människors beteende behöver förändras. Vi har valt att göra redovisningen så enkel som möjligt för att våra medborgare och andra intressenter ska få en övergripande inblick i hur vi arbetar.

1.1 Varför hållbarhetsredovisa?

Vaxholms hållbarhetsredovisning kompletterar stadens årsredovisning, som en separat del. Vi har redovisat hållbarhetsarbetet sedan 2014. Redovisningen utgör ett led i ett systematiskt arbete med styrning mot ett attraktivt och hållbart Vaxholm. Avsikten med rapporten är att fler ska kunna ta del av vad som har genomförts, se var vi står idag och vilka utmaningar vi har framåt i arbetet med social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. För bolag av en viss storlek är det lagstiftat att en hållbarhetsredovisning ska göras, men för offentlig verksamhet är det frivilligt.

Vaxholms stad har en betydande roll i arbetet med att visa vägen mot hållbar utveckling lokalt. Genom våra demokratiska processer och uppdrag kan vi skapa engagemang, få genomslag och åstadkomma förändring. Kommunen ansvarar för hållbarhetsaspekten i genomförandet inom bland annat omsorg, skola och samhällsplanering. Vaxholms stad ska implementera målen och Agenda 2030 i alla stadens verksamheter enligt politiskt beslut KS 2017-10-26/§ 114 och den hållbarhetsstrategi som har antagits.

”När ekonomin blir global och gränslös är det ännu viktigare att politiken blir global, så att vi kan möta den gränslösa marknaden med gränslösa värden, byggda på demokrati och mänskliga rättigheter.”

Anna Lindh, tidigare utrikesminister, 1 maj 2002

2. Hållbarhetsåret 2022

2.1 Strategiskt övergripande hållbarhetsarbete

Hållbarhetsenheten har under året fortsatt att utveckla strukturer och arbetssätt för att uppnå ett kvalitativt hållbarhetsarbete i hela organisationen. Enheten är en resurs och ett stöd i hållbarhetsarbetet. I det ingår planering och genomförande som exempelvis att ta fram kunskapsunderlag, utredningar eller ansöka om bidrag för åtgärder. Enheten samordnar uppföljningen och ansvarar för hållbarhetsredovisningen.

För att kommunens verksamheter ska bedrivas hållbart, är engagerade och medvetna medarbetare en viktig förutsättning. Andra betydelsefulla parter är politiken, myndigheter, näringsliv och våra kommuninvånare.

Hållbarhetsstrategin för åren 2021–2030 beslutades av kommunfullmäktige 2021-06-14 § 46. Strategin beskriver vilka av de globala målen och delmålen som är relevanta för Vaxholm samt vilka åtgärder som är prioriterade för att bidra till målen. Hållbarhetsstrategin ska vara ett verktyg för att planera och prioritera arbetet med ekologisk, ekonomiskt och social hållbarhet i kommunens verksamheter och i hela kommunen.

Agenda 2030 är integrerat i kommunens verksamhetsstyrning genom att länka nämndernas mål och indikatorer till de globala målen. Syftet är dels att synliggöra stadens hållbarhetsarbete, ta fram relevanta nyckeltal att följa över tid, möjliggöra en analys av hur fortsatt arbete ska prioriteras och vilka åtgärder som behöver vidtas för att vi ska närma oss målen. Det ska underlätta uppföljningen av hållbarhetsarbetet och strategin samt underliggande styrdokument såsom energiplan, avfallsplan, blåplan och grönplan.

2.2 Nätverket Lokala Sverige

Vaxholm har, som en av 200 kommuner och regioner, deltagit i det nationella samarbetet Lokala Sverige. Projektet har drivits av FN-förbundet i samverkan med SKR med syfte att utbilda, engagera och ytterligare stärka upp arbetet för att uppnå de globala hållbarhetsmålen, Agenda 2030. Nätverket kommer nu på grund av minskade anslag att läggas ned, men samverkansforumet tas över av Sveriges kommuner och regioner, SKR.

2.3 Beskrivning av arbetet under året och en bedömning av hur vi ligger till

Nedan följer ett urval av åtgärder som har genomförts under året, sorterat under respektive globalt mål.

I år lyfts några utmaningar som vi ser inom respektive mål. Det kan vara att arbetet inte har påbörjats, att vi i jämförelse med andra kommuner ligger sämre till eller att det är en stor global utmaning där vi behöver bidra i större utsträckning. Utmaningen är i första hand lokal men kan också ställas i relation till globala, nationella eller regionala mål.

Det finns också en sammanfattande bedömning av *hur vi arbetat med* samt *hur vi ligger till* inom respektive mål. Bedömningen av hur vi arbetat med respektive globalt mål baseras på målets angivna åtgärder i Hållbarhetsstrategi 2021–2030.

Så här visas bedömningen för *hur vi arbetat*

- Arbetat med flertalet åtgärder med god kvalitet
- ◆ Antalet åtgärder eller kvalitén på arbetet behöver höjas
- Flera åtgärder saknas och kvalitén på arbetet är låg

Så här visas bedömningen för *hur vi ligger till*

- Vi ligger bra till i jämförelse
- ◆ Vi är på god väg
- Vi har långt kvar

Hälsa och välbefinnande

Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar

Det här är våra utmaningar i Vaxholm

- Hälsan är ojämlig. Socioekonomi, kön och ålder är några av faktorerna som påverkar.
- Av de tio främsta riskfaktorerna för ohälsa och för tidig död är hälften relaterade till matvanor och fysisk aktivitet. Andelen med fetma och övervikt är nu lika stor som andelen med normalvikt i Vaxholm, 48%.
- Stillasittandet ökar och antalet deltagartillfällen i föreningar bland barn i Vaxholm har minskar.
- Den psykiska ohälsan ökar, framförallt bland unga.
- Andelen unga som brukar alkohol och narkotika är hög i relation till resten av länet.
- Sjukfrånvaron är fortfarande hög inom vissa verksamheter i kommunen.

Det här gjorde vi under 2022

- Rekreationsplatser har byggts såsom ett utegym, en boulebana och en konstgräsplan.
- Vi stöttade föreningslivet. Nu erbjuds även friidrott i kommunen.
- Ett nytt boknings- och bidragssystem är infört. Det underlättar för föreningar och privatpersoner som vill boka tider och lokaler för idrott.
- Ungdomsverksamheten har erbjudit gratis lovaktiviteter såsom bio, prova-på idrott och tematiska träffar på fritidsgården.
- Familjecentrum har haft grupper för förstagångsföräldrar, syskongrupper, träffar för tonårsföräldrar, mötesplatser, hjärt- och lungräddning samt öppna föreläsningar.
- Drogförebyggande arbete med föräldrainsformation, antilångningsinsatser samt tobaksprevention för årskurs 6.
- Högstadiesföräldrar har fått gratis bio för att gå tillsammans med sin tonåring och med syftet att uppmuntra till samtal om resultaten från Stockholmsenkäten.
- Tillsynsbesök hos 28 av 36 serveringsställen samt i samtliga butiker som säljer tobak, folköl eller receptfria läkemedel. Krögare har utbildats i ansvarsfull alkoholserving.
- Personal från barn- och utbildning och socialförvaltningen har utbildats i motiverande samtal, elever har utbildats i YAM-youth aware of mental health, det har dansats för hälsa och ungdomspedagoger har arbetat uppsökande och stöttande med elever som upplever psykisk ohälsa.
- En mötesplats, LYAN, för personer med psykisk ohälsa och eller beroende har startats upp.
- Trygga cykelöverfarter och fartdämpande åtgärder har byggts och standarden på gång- och cykelvägar har förbättrats.

Sammanfattande bedömning	
Hur har vi arbetat med målet?	●
Hur ligger vi till?	◆
Analys: Det har under året genomförts en rad aktiviteter och insatser för att främja hälsan i befolkningen och öka välbefinnandet. Förutsättningarna för ett gott liv är bra i Vaxholm. Utmaningar kvarstår kring skillnader i hälsa beroende på kön, ålder och socioekonomi. Fokus framåt bör läggas på främjande åtgärder för ett hälsosamt åldrande, förebygga psykisk ohälsa bland unga samt uppmuntra hälsofrämjande levnadsvanor i hela befolkningen.	

God utbildning för alla

Säkerställa inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla

Det här är våra utmaningar i Vaxholm

- Tillgodose alla elevers individuella behov och uppnå en tillgänglig och trygg lärmiljö.
- Förebygga och förhindra kränkande behandling och sexuella trakasserier, såväl de fysiska som de digitala.
- Elevers upplevelse av inflytande och delaktighet är låg.
- Få unga och vuxna som står utanför arbetsmarknaden att vidareutbilda sig för att öka sina möjligheter framåt.
- Hur utbildning inom skola och förskola för en hållbar utveckling ska se ut behöver tydliggöras.

Det här gjorde vi under 2022

- I årskurs 9 gick 92,3 procent av eleverna ut med godkända betyg. Utfallet är 3:e högst i riket.
- Utvecklingsarbete inom digitalisering med syftet att främja kunskapsutveckling och likvärdighet för äldre.
- Fortbildningsinsatser i arbetet med problematisk skolfrånvaro för bättre samverkan och bättre mående hos de barn och familjer som har tagit emot insatser.
- Gemensamma riktlinjer för grundskolans trygghetsarbete har antagits för att säkerställa att det bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.
- Utbildningsinsatser för vårdnadshavare för att kunna bidra i det förebyggande arbetet med att minska kränkningar.
- Utbildningsförvaltningen och verksamheterna har påbörjat ett långsiktigt utvecklingsarbete med att öka den sociala, fysiska och pedagogiskt tillgängliga lärmiljön.
- Satsning på att skapa trygga raster genom bland annat organiserad rastaktivitet och observationer av barnens samspel.
- Ett förändrat arbetssätt för elevhälsan har införts med syfte att bättre nyttja den samlade kompetensen och därmed höja kvaliteten i arbetet.
- Arbetat med trygga skolövergångar genom förbättrad samverkan mellan skolor, utvecklade övergångsrutiner och klassindelning inför årskurs 7.
- Kunskapscentrum nordost (KCNO) har utarbetat ett kurspaket för de vuxna som via Arbetsförmedlingen bedöms falla inom ramen för utbildningsplikt.

Sammanfattande bedömning

Hur har vi arbetat med målet?

Hur ligger vi till?

Analys: Vaxholm lever upp till målet med goda möjligheter för alla att införskaffa sig en utbildning av hög kvalitet. Arbetet fortsätter med att främja en tillgänglig och trygg lärmiljö för alla. Behöriga pedagoger är en nyckelfaktor men också en utmaning framåt.

Jämställdhet

Uppnå jämställdhet och allas lika rättigheter, villkor, möjligheter och makt att själva forma sina liv och bidra till samhällets utveckling.

Det här är våra utmaningar i Vaxholm

- Arbetet med att analysera könsskillnader i statistik samt att öka kunskapen kring effektiva åtgärder och insatser vid identifierade, omotiverade könsskillnader behöver förstärkas.
- Fatta jämställda beslut som beaktar framtida konsekvenser baserat på kön.
- För att nå målet med ett normkritiskt förhållningssätt behövs ett kontinuerligt pågående arbete för att inte återgå till inrutade mönster och beteendenormer.
- Vi ser fortsatt en rad områden där könsskillnaderna är betydande:
 - En lägre andel flickor än pojkar upplever trygghet och studiero i skolan.
 - Kvinnor/tjejer upplever i högre utsträckning otrygghet utomhus än män/killar.
 - Upplevda psykiska besvär anges i betydligt större utsträckning hos flickor.

Det här gjorde vi under 2022

- Projektet Modellkommuner för jämställdhetsintegrering avslutades. Nu finns politiska mål, könsuppdelad statistik samt efterfrågad analys och åtgärder vid omotiverade skillnader.
- Medarbetarna har fortsatt arbetat med jämställt bemötande som ett led i arbetet med vår värdegrund SER, samspel, engagemang och respekt. Även politiken har erbjudits utbildning.
- Arbetet med att jämställdhetsintegrera våra tjänsteutlåtande har påbörjats.
- Genom studie- och yrkesvägledning för barn, ungdomar och vuxna arbetade vi aktivt för att bryta traditionellt könsstereotypa utbildnings- och yrkesval.
- Ett brett utbud av aktiviteter inom kultur och fritid har erbjudits, för att tilltala många invånare oavsett genus, ålder eller ursprung.
- Vi fortsatte vårt arbete med lönerevision, lönekartläggning och heltid som norm för kommunens anställda.
- Arbetade med den upplevda tryggheten i våra offentliga miljöer, till exempel genom nattvandring och polisnärvaro vid större evenemang såsom kulturnatten och julmarknaden.
- Vaxholms grundskolor erbjuder numera gratis mensskydd.

Sammanfattande bedömning

Hur har vi arbetat med målet?

Hur ligger vi till?

Analys: Även om arbetet med jämställdhet kommit en bra bit på vägen är vi inte i mål. Kommunen har nu skaffat sig bra förutsättningar genom mål, könsuppdelad statistik och krav på analys och åtgärder. Ökad kompetens behövs inom området analys samt effektiva åtgärder och tillvägagångssätt vid omotiverade könsskillnader.

Hållbar energi för alla

Säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla.

Det här är våra utmaningar i Vaxholm

- Fortsätta effektivisera energianvändningen i lokaler och bostäder genom tekniska installationer, bättre övervakning och byggnadstekniska åtgärder.
- Utvärdera användningen av lokaler och anläggningar så att de nyttjas effektivt
- Analysera timvärden och årsvariationer i elanvändningen för att få bort effekttoppar
- Fortsatt se fjärrvärmens som det huvudsakliga och mest resurseffektiva alternativet för uppvärmning på Vaxön.
- Öka kommunens lokala energiproduktion av förnybar solenergi på lämpliga tak.

Det här gjorde vi under 2022

- Fönsterbyte på Ullbergska gården för bättre isolering.
- Effektkartläggning med förslag på åtgärder har genomförts på Kronängsskolan.
- Givare för styrning av 16 st kyl- och frysrum på skolköken har installerats. Det sparar 21 600 kWh el/år.
- Energi- och klimatrådgivningen har med webbmöten, seminarier och individuell rådgivning stöttat kommuninvånare och företagare att minska sin energiförbrukning.
- Solceller på Resarö skola är installerade och tagna i drift.
- Fortsatt utbyte av gatubelysning till mera energieffektiva armaturer och ljuskällor.
- Energianvändningen i kommunens verksamhetslokaler har minskat med 5 % som en följd av ett löpande arbete med energieffektivisering.

Sammanfattande bedömning	
Hur har vi arbetat med målet?	●
Hur ligger vi till?	◆
Analys: <i>Energifrågan har kommit i extra fokus med energikrisen i Europa och ökade energikostnader. Kommunen har ett fast elavtal, men påverkar trots det av att de fasta avgifterna som skatt och nätavgift ökar. Åtgärder vidtas årligen men det finns fortfarande en stor potential att minska energianvändningen och effektbehovet ytterligare.</i>	

Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Verka för en varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.

Det här är våra utmaningar i Vaxholm

- De ekonomiska förutsättningarna är sämre inför 2023. Den höga inflationen ger kommunerna en ökande pensionssmäll och kostnadsökningen i sektorn beräknas bli en av de högsta under 2000-talet. Därtill kommer ökade lönekostnader och volymökningar framförallt inom äldreomsorgen samt nödvändiga investeringar.
- Tillväxt behöver ske på ett sådant sätt att vi även klarar målet om globalt hållbar konsumtion och produktion och bryter sambandet mellan ekonomisk tillväxt och miljöförstöring.
- Antalet långtidsarbetslösa med behov av försörjningsstöd ökar.
- Kommunen saknar en lokal studie- och yrkesvägledning för vuxna.
- Behålla ett gynnsamt klimat för företag att etablera sig och växa i Vaxholm.
- Minska antalet unga som varken arbetar eller studerar.
- Medarbetarundersökningen i Vaxholms stad visar på höga siffror kring arbetsrelaterad utmattning.

Det här gjorde vi under 2022

- Förbättrat dialogen mellan kommunen och näringslivet, bland annat genom företagsbesök, frukostmöten, upphandlingsutbildning samt regelbundna möten med Destination Vaxholm och Företagarna Vaxholm.
- Coachning av långtidsarbetslösa för att få till arbetsförberedande insatser. Arbetsförberedande praktik har även initierats med framgång.
- Utifrån det kommunala aktivitetsansvaret bedrev vi aktivt uppsökande arbete och aktivering av ungdomar upp till 20 år som inte är inskrivna i gymnasieskolan.
- Fortsatt arbetet med kommunens värdegrund, kultur, det främjande förhållningsättet samt att ledaridén och medarbetaridén har förtydligats.
- Arbetet med jämlikhet, inkludering och trygghet inom våra verksamheter har följts upp systematiskt. Samverkan med företagshälsovården kring utredningar av bland annat upplevd otrygghet och andra arbetsmiljörelaterade upplevelser.
- Intensifierat arbetet med verksamheternas kompetensförsörjningsplaner.

Sammanfattande bedömning	
Hur har vi arbetat med målet?	●
Hur ligger vi till?	●
<i>Analys: Kommunen har en god ekonomi i balans. Aktivt arbete pågår med dem som står långt ifrån arbetsmarknaden och med näringslivet. Kommunens medarbetarundersökning visar på mycket goda resultat.</i>	

Minskad ojämlikhet

Målet om jämlikhet knyter an till merparten av övriga målområden. Ojämlikhet handlar om skillnader i tillgång, förutsättningar, resurser och förmåga att bidra till och tillvarata potentiella möjligheter till utveckling.

Det här är våra utmaningar i Vaxholm

- Sverige är ett av de OECD-länder där den ekonomiska ojämlikheten ökat mest de senaste decennierna och samtidigt det land som tappar mest i rankingen över åtaganden för att minska ekonomisk ojämlikhet.
- Ekonomisk ojämlikhet mellan grupper är även kopplat till ojämlikhet när det gäller hälsa, utbildning, boende och tillgång till arbete.
- Integrering av nyanlända i samhället genom bland annat tillgång till arbets- och bostadsmarknad.
- I vårt arbete behöver vi aktivt sträva efter att alla grupper i samhället ska vara inkluderade, representativa i dialoger och känna sig delaktiga. Det kan innebära att vi behöver arbeta olika för att det ska bli jämlikt.
- Även upplevelsen av diskriminering skiljer sig mellan grupper, störst är gruppen unga kvinnor som upplever sig diskriminerade baserat på kön, därefter diskriminering baserat på etnisk tillhörighet och hudfärg.

Det här gjorde vi under 2022

- Arbetat med att bibehålla de goda kunskapsresultat våra elever i grundskolan uppnått.
- Ett ansvarsfullt mottagande av våra nyanlända genom vår flyktingsamordnare och fortsatte arbete med att informera nyanlända om bostadssituationen i Sverige och hur de ska gå tillväga för att söka bostäder.
- Drop-in rådgivning för arbetssökande för att minska klyftor och få alla, både unga, gamla att känna sig inkluderade.
- Fysiska åtgärder, till exempel lekplatser, utformas enligt praxis för hög säkerhet och fullgod tillgänglighetsanpassning.
- Högstadieskolan har fortsatt att utveckla arbetet med elevgrupper och elevråd där många elever engagerar sig i samhällsviktiga frågor.
- I arbetet med renovering av Vaxholms kajer har kommunen bjudit in till dialog och medborgarinflytande.
- Vaxholms fixartjänst är igång igen. Syftet är att göra hemmet tryggare och minska risken för olyckor och fallskador.
- Kostnadsfria och tillgängliga lovaktiviteter för barn och unga har anordnats.

Sammanfattande bedömning

Hur har vi arbetat med målet?

Hur ligger vi till?

Analys: *Dagens samhälle förändras, trender pekar åt fel håll och klyftor ökar mellan olika grupper i befolkningen. Gör kommunen det den kan för att möta dessa ökade skillnader som påverkar människors livsvillkor och förutsättningar att leva ett gott liv? Kommunen kan motverka ojämlikhet genom skola, omsorg, socialt stöd och bostadsförsörjning.*

Hållbara städer och samhällen

Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara

Det här är våra utmaningar i Vaxholm

- Få ännu flera att välja kollektivtrafiken för arbets- och fritidsresor.
- Förbättra framkomlighet och säkerhet för de som går och cyklar.
- Planera för klimatanpassningsåtgärder i samband med bygg- och anläggningsarbeten.
- Planera för en utvecklad och fastighetsnära hämtning av avfall och återvinningsmaterial.

Det här gjorde vi under 2022

- Planering pågår för utbyggnad av gång- och cykelväg på Överbyvägen på Resarö och mellan Rindö förskola och Grenadjären.
- Planering av ombyggnadsprojektet Vaxholms kajer pågår, vattendom är meddelad och åtgärder som hör till stadsmiljöavtalet vidtas.
- Busstrafiken drivs nu av en ny trafikoperatör Transdev med nya fordon och fortsatt fossilfri trafik.
- Pendelbåtlinje 83 från Rindö, via Vaxholm till Strömkajen är nu permanentad.
- Underlag som beskriver lokala risker med ett förändrat klimat har tagits fram.
- En cykelräknare finns nu vid bron från Kullön till Vaxholm.
- Åtgärder har vidtagits vid Söderfjärdsskolan för att öka säkerheten vid skolområdet.
- Projektet med att ta fram en strategi för centrumutveckling har startat, handelsutredning pågår.
- Kommunen handlade upp konsultstöd och arbetet med ett kommunövergripande kulturmiljöprogram med nytt kunskapsunderlag påbörjades.
- Nya riktlinjer för bostadsförsörjning har antagits.

Sammanfattande bedömning	
Hur har vi arbetat med målet?	
Hur ligger vi till?	
Analys: Av medborgarundersökningen framgår att 97 % anser att kommunen är en bra plats att bo och leva på, men bara 66 % anser att de kan rekommendera andra att flytta till kommunen. Det finns flera förbättringsområden för att öka förtroendet för kommunen.	

Hållbar konsumtion och produktion

Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster

Det här är våra utmaningar i Vaxholm

- Tydligare styrning och uppföljning av inköp för minskad resurs- och klimatpåverkan.
- Uppföljning av miljökrav i pågående avtal med leverantörer och entreprenader.
- Planera för förebyggande åtgärder som kan minska nedskräpningen.
- Tillsammans med Roslagsvatten planera för en utvecklad avfallshämtning och fastighetsnära insamling av förpackningsmaterial.

Det här gjorde vi under 2022

- Avfallsmängderna minskar och återvinningen ökar. Den nya återvinningscentralen har förbättrade möjligheter till återvinning och återbruk.
- Måltider som tillagas av skolköken består till 42 % av ekologiska råvaror. Matsalar och kök har ett uppmätt svinn på bara 12 gram per portion vilket är bra i jämförelse med andra kommuner.
- Vaxholm är en Håll Sverige rent-kommun och hamnar på plats 28 av 290 kommuner i deras kommunindex som mäter hur kommunen arbetar med nedskräpningsfrågor.
- Roddarföreningen plockar skräp på Eriksö i samarbete med Städa Sverige och kommunen.
- Fem förskolor och tre grundskolor är med i Grön flagg. Det är en metod för att på ett strukturerat sätt arbeta med lärande om hållbarhet.
- Utrustningen för källsorteringen på Träffpunkt Kanonen har förbättrats på initiativ av engagerad personal i verksamheten.
- Informationskampanj om plast har genomförts under året i olika kommunikationskanaler.
- Av de som svarat på medarbetarenkäten anser 80 % att de har förutsättningar att agera resurs- och klimatsmart och ca 90 % tycker att de tar ett sådant ansvar.

Sammanfattande bedömning	
Hur har vi arbetat med målet?	◆
Hur ligger vi till?	◆
<i>Analys: Avfallsmängderna minskar och återvinningen ökar, men systemet behöver förbättras för att öka återvinningen ytterligare. Konsumtionen har en stor miljöpåverkan och det finns en tydlig koppling till avfallsmängderna. Vi är långt ifrån att uppnå målet en hållbar konsumtion och cirkulära materialflöden.</i>	

Bekämpa klimatförändringarna

Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser

Det här är våra utmaningar i Vaxholm

- Beräkna och minska klimatpåverkan från inköp av varor och tjänster i kommunens verksamheter.
- Minska bilberoendet genom att bygga flera säkra gång och cykelvägar och fortsätta utveckla en attraktiv kollektivtrafik.
- Byta ut flera bilar för tjänsteresor till fossilfria fordon.
- Synliggöra kommuninvånarnas klimatpåverkan och visa vad man kan göra för att minska den.

Det här gjorde vi under 2022

- En klimatkartläggning har tagits fram som beskriver nuläget och våra utsläppskällor.
- Kommunen gick med i föreningen Klimatkommunerna, ett nätverk för kommuner som vill ha ett klimatarbete i framkant.
- Fyra klasser från Söderfjärdsskolan deltog på utställning och workshop Hållbar vision på Tekniska museet.
- Fördjupat kunskapsunderlag har tagits fram för att se hur ett förändrat klimat kan påverka oss lokalt. En workshop genomfördes i april med medverkande från många olika ansvarsområden.
- Klimatpåverkan från våra skolskjutsar och samhällsbetalda resor minskar stort för andra året i rad med 6,8 ton (uppgift från entreprenör). Det beror främst på att transportföretaget som vi har avtal med har gått över till flera el- och hybridbilar.
- Måltider i skola och förskola har en klimatpåverkan på 1,6 CO₂/kg inköpt livsmedel, vilket är lågt jämfört med andra kommuner.

Sammanfattande bedömning	
Hur har vi arbetat med målet?	
Hur ligger vi till?	
Analys: Olika insatser har genomförts för att påverka, styra, mäta och ställa om. Men klimatfrågan är angelägen, brådskande och det återstår mycket arbete.	

Hav och marina resurser

Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för hållbar utveckling

Det här är våra utmaningar i Vaxholm

- Identifiera och genomföra flera åtgärder för att minska näringsläckaget till våra vattenområden med målet att uppnå en god vattenkvalitet.
- Beslutade åtgärder i blåplanen och lokala åtgärdsprogram behöver planeras och resurssättas för att kunna genomföras.
- Hitta multifunktionella ytor för att rena dagvatten, hantera skyfall och samtidigt öka den biologiska mångfalden och trivseln i staden.
- Skydda grunda havsvikar som är viktiga för fiskföryngring och biologisk mångfald.
- Minska miljöpåverkan från båtlivet med informationsinsatser.
- Sprida kunskap om våra vatten och vad som behövs för att förbättra vattenmiljön.

Det här gjorde vi under 2022

- Beslut är taget om ett nytt gemensamt reningsverk med Österåkers kommun samt en överföringsledning från Blynäs reningsverk.
- Utbyggnaden av kommunalt vatten och avlopp är avslutat på Skarpö.
- Av 156 enskilda avlopp som kontrollerades av SRMH, bedömdes 115 ha godtagbar rening.
- Lokala åtgärdsprogram har antagits för Norra, Södra Vaxholmsfjärden och Kodjupet.
- Tre övergivna båtar har bärgats och körts till deponi, ytterligare ca 12 skrotbåtar är identifierade.
- Under hösten genomfördes vassklippning i Eriksöaren för att behålla sin funktionen att rena och fördröja dagvatten.
- Kommunen har medverkat i "Pilot Stockholms aktörsforum", en regional arbetsgrupp för en ekosystembaserad havsförvaltning initierad av Havs- och vattenmyndigheten.
- Två områden på Bogesundlandet Ekefjärd och Nibbleviken är av Länsstyrelsen föreslagna som natura 2000-områden. Det är två smala havsvikar med stora naturvärden. Naturvårdsverket lämnar förslaget vidare till EU-kommissionen som bedömer och fattar beslut. Havsvikarna kan därigenom få ett långsiktigt skydd.
- I samarbete med Värmdö kommun och Skärgårdsstiftelsen och med stöd av LONA-bidrag har ett informationsmaterial om hållbart båtliv tagits fram.
- SRMH har som tillsynsmyndighet besökt hästgårdar, jordbruk, båtklubbar och granskat avloppsreningsverken för att bedöma och minska miljöpåverkan.

Sammanfattande bedömning	
Hur har vi arbetat med målet?	◆
Hur ligger vi till?	◆
Analys: Underlag och styrdokument finns på plats, nu behöver åtgärder genomföras. Förändringen av vattenkvaliteten sker långsamt och påverkas av vad som händer i kringliggande vattenområden vilket kräver samarbete regionalt och med närliggande kommuner.	

Ekosystem och biologisk mångfald

Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar samt hejda förlusten av biologisk mångfald

Det här är våra utmaningar i Vaxholm

- Ge de gröna frågorna större utrymme med grönplanen som kunskapsstöd.
- Genomtänkt och långsiktig skötsel av parker och kommunens skogar.
- Återplantering av flera träd för att ersätta de almar som har tagits ned pga almsjukan.
- Genomföra skogsskötsel på kommunens mark enligt skogsbruksplanen.
- Det saknas bra indikatorer för att följa upp och mäta utvecklingen inom biologisk mångfald.

Det här gjorde vi under 2022

- Grönplanen antogs av Kommunfullmäktige i februari. Nu har arbetet påbörjats för att ta fram en handlingsplan.
- Naturvärden beaktas i detaljplanearbetet som en viktig faktor.
- Inventering av pollinatörer genomfördes under sommaren för att få en nulägesbild av den biologisk mångfalden.
- Den biologiska mångfaldens dag uppmärksammades i maj med information på webben, utdelning av fröer på biblioteket och plantbyttardag på kommunhuset.
- Odlingssprojekten på förskolorna har fortsatt med fem deltagande verksamheter.
- Turistbyrån har öppnat ett nytt insektshotell vid Rådhuset. Sedan tidigare finns det ett vid Eriksöaren.
- Upphandling är påbörjad för entreprenad som ska utföra hållbar skogsförvaltning utifrån skogsbruksplanen.

Sammanfattande bedömning	
Hur har vi arbetat med målet?	◆
Hur ligger vi till?	◆
Analys: <i>Personella resurser har inte funnits hela året, vilket också har medfört att samordning och genomförande av åtgärder inte har kunnat genomföras som planerat. En förvaltare och ansvarig entreprenör för hållbar skogsförvaltning har ännu inte utsetts och kunnat påbörja arbetet.</i>	

Fredliga och inkluderande samhällen

Fredliga och inkluderande samhällen, transparenta och ansvarsfulla institutioner och god samhällsstyrning är förutsättningar för mellanmänsklig tillit och trygghet.

Det här är våra utmaningar i Vaxholm

- Antalet anmälda brott ligger på fortsatt låga nivåer men med en ökning av anmälda bedrägerier och sexuellt ofredande.
- Ny lag om brottsförebyggande arbete i kommunerna träder i kraft under 2023.
- Medborgarnas tillit och förtroende för politik och kommun är lågt.
- Kommunicera så att alla invånare kan förstå vilka beslut som berör dem samt *hur* och *om* de kan påverka. Invånarna upplever idag att det finns små möjligheter till insyn och inflytande över kommunens politiska beslut.

Det här gjorde vi under 2022

- Arbetade med löpande incidentrapportering och åtgärder och insatser i samverkan med polis för att öka tryggheten samt förebygga brott.
- Den nationella modellen SSPF (Socialtjänst Skola Polis Fritid) har införts med syfte att fånga upp och stödja elever med oroande skolgång.
- Riktat våldspreventivt arbete under *En vecka fri från våld* med kampanj, teaterföreställningar och informationsinsatser.
- Arbetat mer systematiskt med nattvandring. Föreningar ersätts ekonomiskt och ett närmare samarbete är inlett med IFK Vaxholm.
- En ny mall för tjänsteutlåtanden har tagits fram med syftet förtydliga barnperspektiv, jämställdhetsperspektiv samt Agenda 2030-målen i våra politiska beslut.
- En visselblåsarfunktion har tagits i bruk och finns nu på kommunens webbplats i enlighet med ny lagstiftning.
- Planering och genomförande av demokratiska val med högt valdeltagande.
- Utvärderat beredningsprocessen inför beslut, där några utvecklingsområden identifierades, som att öka förtroende mellan nämnd och förvaltning och förtydliga resursåtgången.
- Biblioteket har fortsatt arbetet med att tillgängliggöra lokalen och utbudet.

Sammanfattande bedömning

Hur har vi arbetat med målet? ●

Hur ligger vi till? ●

Analys: Invånare uppfattar att Vaxholm är en trygg plats att leva och bo på, vilket bekräftas i medborgarundersökningen. Beslutsfattandet upplevs representativt och åtgärder har tagits för att öka insyn och transparens. Utredande arbete kring invånarnas förtroende och tillit skall ske under kommande år.

3. Framåtblick 2023

Hållbar utveckling innebär livskvalitet - för alla - nu och i framtiden. Vi har sett hur en global pandemi och ett krig i Europa kan förändra världen och världsbilden totalt. Våra gemensamma resurser måste förvaltas på ett sätt som är långsiktigt, effektivt och robust för att också kommande generationer, boende i kommunen och i andra delar av världen kan få en hög livskvalitet och en god miljö.

En hållbar utveckling förutsätter att vi tar strategiska beslut, som steg för steg leder till en omställning och en ökad hållbarhet. Det finns olika verktyg till hjälp för att på ett strukturerat sätt arbeta med hållbar utveckling. Som exempel kan nämnas hållbarhetskonsekvensanalyser i beslutsprocesser, klimatberäkningsverktyg och Spendanalys av kommunens inköp. Informationen och indikatorerna som finns i Hållbarhetsredovisning 2022 ska också kunna vägleda och ge en bild av inom vilka områden som vi går åt rätt håll och var vi måste öka takten.

Genom att fortsätta arbetet med att implementera Hållbarhetsstrategin i kommunens verksamheter fördelas ansvaret för hållbarhetsarbetet på flera förvaltningar, enheter, tjänstepersoner och nämnder.

I Agenda 2030 kopplas olika frågor samman och ger oss ett helhetsperspektiv. Som exempel medför klimatförändringarna översvämningar och torka, vilket ger förändrade odlingsförhållanden, som i sin tur ger en sämre hälsa och ökad sårbarhet och ojämlikhet i vissa delar av världen. Ojämlikhet skapar instabila samhällen med en ökad risk för oroligheter och flyktingströmmar. Hur vi agerar lokalt **har** en påverkan globalt.

Utmaningar på organisationsnivå

- Fortsätta genomföra och implementera hållbarhetsstrategin med kopplade åtgärder fram till 2030. Strategin hjälper oss att översätta agendans globala mål och delmål till den lokala kontexten.
- Integrera de, för staden prioriterade, globala målen och delmålen i den ordinarie verksamheten så att det utgör en självklar del i planering, budget, beslut, genomförande och uppföljning.
- Tydliggöra att varje styrelse, nämnd, tjänsteperson, bolag och medborgare har ett ansvar för att vi ska röra oss i riktning mot målen.
- Se ett fortsatt arbete med de globala målen som en drivkraft och långsiktigt mål för en omställning till ett hållbart samhälle.

4. Indikatorer kopplat till de globala målen

I kommunens verksamhetsstyrning har mål och indikatorer som kommunens verksamheter använder för uppföljning och jämförelse med andra kommuner markerats upp med respektive globalt måls logotype. Följande tabell lyfter några för kommunen aktuella indikatorer kopplat till Hållbarhetsstrategi 2021–2030. Indikatorerna är hämtade från Sveriges kommuner och regioner Kolada, Polisen, SCB medborgarundersökningen, andra brukarundersökningar samt egen statistik. BM=benchmarking dvs jämförelse med andra kommuner i länet, om inget annat anges.

Agenda 2030	Indikator	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	BM 2022
Hälsa och välbefinnande 	Väldigt ofta eller ganska ofta tycker att det är riktigt härligt att leva andel (flickor/pojkar %)	55/55	58/64	53/62	49/65
	Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år	38,1	36,3	30,6	30,9
	Elever åk 9 som inte dricker alkohol, andel (flickor/pojkar %)	45/51	63/64	43/64	57/72
	Elever i åk 9 som har använt narkotika någon gång, andel (flickor/pojkar %)	8/11	2/17	16/5	9/10
	Ej återaktualiserade vuxna med missbruksproblem 21+ ett år efter avslutad utredning eller insats, andel (%)	90	81		
	Ej återaktualiserade ungdomar 13-20 år ett år efter avslutad utredning eller insats, andel (%)	92	88		
	Det lokala kultur- och nöjeslivet i kommunen är bra, andel (kvinnor/män %)	-	45/47	49/46	67/65
God utbildning 	Behörighet till gymnasieskolan åk 9, andel (flickor/pojkar %)	97/93	88/94	94/100	89/89
	Gymnasieelever med examen inom 3 år, andel (flickor/pojkar %)	76/71	87/85	74/81	75/70
	Genomsnittligt meritvärde åk 9 (flickor/pojkar)	286/254	262/269	273/261	252/234
	Andel årsarbetare med förskolläralegitimation (%)	30	34	31	30
	Andel lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne (%)	76	80	82	71
	Vårdnadshavare som anser att barnet känner sig tryggt på förskolan, andel (flickor/pojkar %).	92/96	94/96	96/94	96
	Jämställdhet 	Föräldrapenningdagar som tas ut av män, andel av antal dagar (%)	32,4	33,5	33,4
Tillfälliga föräldrapenningdagar (VAB) som tas ut av män, andel av antal dagar (%)		35,5	34,5	36,9	38,8
Kvinnor i kommunfullmäktige, antal av 31 totalt		11	13	13	-
Deltidsarbete (kvinnor/män %)		24/19	18/3	22/16	-
Hållbar energi 	Antal laddpunkter för elfordon - publika samt egen regi	8	7	12	
	Energianvändning kWh/m2 i kommunalägda lokaler	147	146	139	
	Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området MWh/inv	14			19 (2020)
Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt 	Hållbart medarbetarengagemang (HME) totalindex (kvinnor/män)	81/84	83/87	84/90	80/82
	Svensk näringslivsranking, enkät	210	181	166	-
	Resultatavvikelse i procent av budget (%)	0,4	0,7	1,2	-

Agenda 2030	Indikator	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	BM 2022
Minskad ojämlikhet 	Långtidsarbetslöshet 25–64 år i kommunen, andel (%)	1,5	2,2	1,8	3,3
	Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%)	30,3	36,9		41,5 (2021)
	Invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (män/kvinnor %)	21/13	20/12		29/27 (2021)
Hållbara städer och samhällen 	Aktuell hållbarhets ranking av miljöarbetet	120	91	70	-
	Skötsel av gång- och cykelvägar fungerar bra % andel		72,1	76	76,6
	Skötsel av allmänna platser fungerar bra % andel		85,7	85,2	80,4
	Utbudet av gång och cykelvägar är bra		62	63,7	83,3
	Möjligheten att använda kollektivtrafik för vardagliga resor är bra		75,9	68,8	75,7
	Få problem med nedskräpning i kommunen		71,6	62,6	60,7
Hållbar produktion konsumtion 	Insamlat matavfall (kg/inv) (Roslagsvatten)	39	47	41	
	Insamlat mat- och restavfall, kg/person (Roslagsvatten)	217	243	201	
	Utbudet av platser för förpackningsåtervinning är bra (andel %)		80,0	85,7	81,1
	Ekologiska inköp av livsmedel till skolmåltider, andel (%)	35	38	42	35(2021 länet)
Bekämpa klimatförändringarna 	Utsläpp av växthusgaser totalt CO2 (ton/inv)	1,82 (2018)	1,74 (2019)	1,67 (2020)	2,28 (2020)
	Miljöbilar i kommunorganisationen, andel (%)	61	65	60	42,1 (2020)
	Fossil oberoende fordon i kommunorganisationen		38,9	38,9	53,2 (2021)
	Kommunens utbud av laddningsstationer för elfordon är bra % andel		9,5	20,8	26,3
	Kommunens arbete för att minska miljö- och klimatpåverkan i egna verksamheter är bra (andel%)		46,7	54,4	62,9
	Information om vad enskilda kan göra för att minska sin miljö- och klimatpåverkan fungerar bra		36,1	40,4	49,2
Hav och marina resurser 	Avlopp som får godkänt vid inventering, andel (%)	72	66	74	-
	Andel vattenförekomster miljö kvalitetsnormen god ekologisk status (%)	7	7	7	
	Andel vattenförekomster med miljö kvalitetsnormen god kemisk status (%)	71	71	71	
Ekosystem och biologisk mångfald 	Skyddad natur totalt, andel (%)	40,8	40,8	40,8	15,5
	Bra utbud av friluftsområden i kommunen		94,5	92	90,1
	Skötsel av naturområden i kommunen fungerar bra		81,4	84,9	84,9
Fredliga och inkluderande samhällen 	Polisanmälda brott totalt	731	699	504	-
	Invånare 16–84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (kvinnor/män %)	30/9	30/8		45/13 (2021)
	Gott bemötande vid kontakt med kommun, andel av maxpoäng (%)	80	77	85	84
	Tillgång till bredband, minst 100 mbit, andel av befolkning (%)	81	83	88	92
	Valdeltagande i senaste kommunalvalet (%)	91	91	88	79